

POSICIÓ DE CCOO DE CATALUNYA DAVANT DE LA REFORMA DE L'ESTATUT D'AUTONOMIA DE CATALUNYA

Objectius de la reforma

- La Comissió Obrera Nacional de Catalunya parteix d'un balanç positiu de la Constitució i de l'Estatut, que han permès recuperar les institucions pròpies de Catalunya i desenvolupar el seu autogovern.
- Comissions afirma, no obstant això, que tenim el ple dret, reconegut constitucionalment, a reformar l'Estatut **per fer efectiva la voluntat del poble de Catalunya de millorar la capacitat i la qualitat del autogovern.**
- Aquesta posició és la que tradicionalment ha defensat la Comissió Obrera Nacional de Catalunya, com a Sindicat de classe i nacional, i que es recull en els seus Estatuts, en què es declara partidària del *«desenvolupament progressiu de la Constitució i l'Estatut d'autonomia, com a forma d'avançar cap a l'exercici del dret d'autodeterminació, per mitjà dels mecanismes establerts en la Constitució per a la seva reforma, tot això en la perspectiva del ple autogovern per a Catalunya i defensant des de CCOO la configuració d'un Estat federal»*.
- Aquesta reforma és necessària per **adequar l'Estatut als profunds canvis socials, econòmics, polítics, culturals i ecològics, i a les noves necessitats que s'han produït des de la seva aprovació.** Fenòmens com el de la globalització i el canvi tecnològic, la nova immigració o el procés de construcció europea, justifiquen la necessitat d'assumir noves competències i noves funcions, ja que les decisions que afecten els interessos i els drets dels ciutadans i ciutadanes de Catalunya han de poder comptar amb la intervenció de la Generalitat. També és necessari que les diverses realitats socials i econòmiques que hi ha a l'Estat puguin tenir un tractament diferenciat, en lloc de ser objecte d'una visió uniformitzadora. En aquest sentit, la pròpia Constitució reconeix la capacitat dels diversos parlaments i governs de regular de manera diferent i diversa les competències que els són pròpies.

- La manera restrictiva amb què en moltes ocasions s'han interpretat i aplicat la Constitució i l'Estatut per part del Govern central, ha limitat el potencial constitucional per ampliar les competències i la capacitat d'autogovern de Catalunya i aprofundir en el reconeixement del caràcter plural i plurinacional de l'Estat espanyol. Igualment, un exercici expansiu de les competències estatals ha retallat i desnaturalitzat molt sovint el contingut de les competències autonòmiques. Moltes lleis de bases han tingut una concreció més pròpia del desenvolupament legislatiu que de llei bàsica, afectant competències atribuïdes a l'Estatut. La resistència al traspàs dels fons de formació contínua malgrat les sentències del Tribunal Constitucional, la recent Llei d'Ocupació que retalla competències autonòmiques o la Ley Orgánica de Calidad de la Enseñanza (LOCE), són alguns exemples.
- En aquest sentit caldrà que el nou Estatut recuperi competències i les garanteixi de forma plena, fixant amb major precisió l'abast de les competències autonòmiques.
- D'altra banda, tampoc no és menys cert que no sempre el Govern de la Generalitat ha desenvolupat i utilitzat plenament les seves pròpies competències.
- Per tot això, per millorar l'autogovern, és necessari, en opinió de CCOO:
 - a) **el ple reconeixement de Catalunya com a nació,**
 - b) **la voluntat política per ampliar les competències estatutàries**
 - i c) **donar un impuls a l'acció de govern de la Generalitat.**
- També es requereix una adequada articulació entre l'Estat i les comunitats autònomes i la participació de les comunitats en les institucions i en les polítiques estatals. La insuficiència dels mecanismes d'articulació s'ha posat especialment de relleu en tres aspectes: el Senat –que s'hauria de convertir en una autèntica cambra de representació territorial- les relacions intergovernamentals Estat-comunitats autònomes i les relacions entre comunitats autònomes.
- És també una oportunitat d'actuar sobre l'estructura administrativa per millorar i fer més eficaç el seu funcionament, racionalitzar-la i adaptar-la a les exigències que demanda la nostra societat, des dels principis de **proximitat i transparència**. La millora de l'autogovern requereix, així mateix, una reforma de les administracions públiques i l'establiment de l'Estatut de la funció pública catalana.
- També volem més autogovern per potenciar el reequilibri territorial, promoure el desenvolupament sostenible, i millorar la participació democràtica i un poder més compartit amb les institucions més properes als ciutadans, com ara els ajuntaments, i amb la ciutadania.

- És una reforma que CCOO preveu des de la plena solidaritat d'interessos del poble de Catalunya amb els altres pobles de l'Estat espanyol.
- En tot cas, Comissions Obreres no vol deixar de reiterar que **per construir un país amb futur i una societat més justa, cal en primer lloc establir un nou model socioeconòmic que aposti per l'ocupació de qualitat i els drets socials, i que desterrí la cultura de la precarietat.**

Metodologia per a la reforma

- A través dels mecanismes previstos en el marc constitucional i estatutari vigent.
- Buscar el major nivell de consens possible i evitar una instrumentalització partidista de la reforma de l'Estatut.
- En el procés d'elaboració, **promoure el debat i la participació activa de la societat civil i de la ciutadania**, de manera que s'aconsegueixi un **ampli suport social.**

Continguts de la reforma

Les modificacions estatutàries s'han de produir en clau d'utilitat per a les persones, per augmentar el seu nivell de benestar, d'aquí que l'ampliació dels drets i la millora de les condicions de vida i de treball siguin per a CCOO la raó principal de la reforma. **El nou Estatut és una oportunitat per a afermar una identitat nacional construïda a partir del reconeixement i millora dels drets socials de ciutadania.**

L'Estatut ha de recollir que la Generalitat ha d' ésser un actor principal en el foment de l'activitat econòmica de Catalunya, fent de la formació i la innovació tecnològica els motors per a la creació d'ocupació de qualitat i per a la competitivitat de les empreses.

D'altra banda, l'ampliació de competències ha de contribuir al desenvolupament del marc català de relacions sociolaborals i del sistema català de protecció social.

1.- Carta de drets socials.

Cal incorporar a l'Estatut, en un nou títol, una Carta de drets socials dels ciutadans i ciutadanes de Catalunya que, a més d'actualitzar els drets

continguts en la Constitució, inclogui els de la Carta de drets fonamentals de la Unió Europea i amplii el contingut dels drets sobre els quals la Generalitat té competències.

Entre aquests drets cal destacar:

- L'ocupació estable, segura i amb drets.
- El dret a la formació al llarg de tota la vida.
- La integració laboral de la dona en igualtat de drets.
- L'accés a les tecnologies de la informació i la comunicació.
- El dret a un habitatge digne.
- El dret a l'educació i a la protecció de la salut.
- La igualtat de drets de ciutadania per a les persones immigrants.
- La protecció contra la pobresa i l'exclusió social i el dret a una renda garantida de ciutadania.
- El dret a la protecció davant de situacions de dependència.
- El dret a uns serveis públics de qualitat.
- El dret a la mobilitat sostenible.
- El dret a la qualitat de vida i la preservació del medi natural.
- El dret al coneixement i ús social del català.
- El compromís amb la cultura de la pau.

2.- Desenvolupament del marc català de relacions sociolaborals.

El desenvolupament d'un marc català de relacions sociolaborals que respongui a la realitat econòmica i social específica de Catalunya, s'ha d'assentar en tres pilars:

1.- L'ampliació de les seves competències.

2.- El desenvolupament de la negociació col·lectiva i els convenis de Catalunya.

3.- El reforçament del paper dels interlocutors socials i de la concertació social.

Pel que fa a l'ampliació de competències, cal l'atribució a la Generalitat de **plenes facultats executives en matèria laboral**, competència que no s'ha fet efectiva en diverses matèries com, per exemple, la gestió de les prestacions i dels subsidis per desocupació.

En matèria de Seguretat Social, transferència de la gestió respectant el principi de solidaritat financera dels sistema.

Atribució de competències de desenvolupament de la normativa estatal en formació professional i contínua i en polítiques actives. La Generalitat promourà les activitats de formació permanent dels treballadors i treballadores, recerca i innovació tecnològica necessàries, per tal de poder

aprofitar les oportunitats que ofereixen les tecnologies de la informació i la comunicació.

Cal completar les transferències de la Inspecció de Treball per superar l'anacronisme que suposa tenir transferides les competències d'execució i les feines d'inspecció, i no, en canvi, el sistema de la Inspecció de Treball.

Major capacitat de decisió en la fixació del calendari laboral de Catalunya, de manera que permeti la inclusió de les festes tradicionals catalanes sense les limitacions actuals.

Potenciació dels mecanismes propis de solució extrajudicial de conflictes, com ara el Tribunal Laboral de Catalunya, i la seva vertebració territorial.

La Generalitat promourà la participació dels agents econòmics i socials en la vida pública i afavorirà la concertació social entre sindicat i organitzacions empresarials.

3.- Desenvolupament del sistema català de protecció social

Per a CCOO la reforma de l'Estatut té com a objectiu avançar nacionalment a partir de l'ampliació dels drets socials de ciutadania com a garantia de cohesió social i de desenvolupament econòmic.

La Generalitat ha de reconèixer i emparar els drets socials que configuren l'estat del benestar, assumint com a pròpies les característiques fonamentals del model social europeu.

En aquest sentit cal que el nou Estatut incorpori plenes competències per a **constituir un sistema integral de protecció contra la pobresa i l'exclusió social.**

Dret a una renda garantida de ciutadania a la qual es pugui accedir sense cap altra condicionant que la situació objectiva de manca d'ingressos.

Dintre dels nous drets de ciutadania, el nou Estatut ha de contemplar un sistema integral d'atenció a les persones dependents.

En matèria d'immigració, la Generalitat ha de tenir competències. Això ha de comportar l'atribució de facultats per definir els fluxos de treballadors immigrants i la reagrupació familiar, i per a la renovació dels permisos de treball, entre d'altres.

La Generalitat ha d'ésser competent en l'aprovació i gestió dels plans d'acollida i d'integració social, basats en la igualtat d'oportunitats, la no discriminació i el foment de la participació de les persones immigrants en la vida social i política. En aquesta línia s'ha d'aprovar una Llei electoral catalana que inclogui el dret de vot de les persones immigrants.

Cal garantir el paper del sistema educatiu com a factor de cohesió social, anivellador de desigualtats i condició necessària per a la competitivitat de l'economia i l'exercici ple de la condició de ciutadans i ciutadanes. En aquesta línia el nou Estatut ha de contemplar la prioritat de l'Ensenyament públic.

La Generalitat determinarà les seves polítiques pròpies en matèria de Sanitat per tal d'aconseguir una millor assistència sanitària.

L'Estatut ha d'incorporar la defensa de la igualtat de drets i oportunitats per homes i dones, i situarà com a objectiu l'eradicació de la violència de gènere.

4.- Conversió de la Generalitat en administració única de Catalunya.

L'exercici de les funcions administratives té també una gran importància com a expressió de l'autogovern. En aquest sentit, la conversió de la Generalitat en administració única de Catalunya permetria a la Generalitat reforçar la seva posició com a part de l'Estat i actuar com a administració ordinària a Catalunya, i possibilitaria **la simplificació de les estructures administratives, evitaria duplicitats i es guanyaria, sobretot, en eficiència.**

Tot això sense perjudici de la descentralització de competències i funcions cap als municipis, com a institucions més pròximes a la ciutadania, en aplicació del principi de subsidiarietat.

Igualment s'han de produir canvis en el model d'organització territorial de Catalunya, amb una reordenació que tingui com a objectiu aconseguir un millor nivell de prestació de serveis a les persones i una més eficient aplicació dels recursos.

5.- Un nou sistema de finançament i una millora de les inversions.

Cal un nou sistema de finançament que proporcioni més recursos i més capacitat sobre els impostos que paguen els ciutadans i les ciutadanes de Catalunya.

Encara que amb la recent legislació s'ha guanyat en autonomia financera i en corresponsabilitat fiscal, no s'ha donat encara una resposta satisfactòria a la necessitat d'atendre de manera justa la suficiència econòmica i l'esforç

fiscal. Per això la reforma de l'Estatut hauria de contemplar **un nou sistema de finançament, en la línia del concert econòmic en quant als seus resultats**, que des d'una perspectiva solidària, resolgués el desequilibri en relació als ingressos per càpita que rep la Generalitat, és a dir, contribuir segons la renda i rebre en funció de la població.

També cal crear una Agència tributària de Catalunya que sigui responsable de la recaptació dels impostos propis, cedits i compartits, coordinada amb l'Agència Estatal.

D'altra banda, Catalunya té un dèficit d'infraestructures que cal superar amb un increment de les inversions públiques per part de l'Estat i un esforç inversor per part del Govern de la Generalitat. En aquest sentit, s'ha de millorar la territorialització de les inversions estatals de forma que Catalunya rebi un nivell d'inversions equiparable a la seva aportació al PIB estatal. Entre les infraestructures a potenciar està la xarxa de rodalies del ferrocarril per tal de garantir una mobilitat sostenible.

6.- Desenvolupament de la democràcia participativa.

Promoure la participació ciutadana en l'activitat política. Creació d'instruments de participació directa de la ciutadania incorporant els mecanismes del referèndum i la consulta. Aprovació de la Llei electoral catalana, que, entre les seves novetats, ha d'incloure el dret de vot de les persones immigrants.

7.- Participació més activa i directa en la Unió Europea.

S'ha d'institucionalitzar la presència i participació de la Generalitat en la Unió Europea, especialment en totes aquelles matèries que incideixen en l'exercici de les seves competències.

Barcelona, 10 de setembre de 2003

- Document aprovat per la Comissió Executiva de CCOO de Catalunya de 15/10/03 (text actualitzat)